

**ZBORNÍK ABSTRAKTOV Z
MEDZINÁRODNEJ
VEDECKEJ KONFERENCIE**

**Aktuálne problémy sociálnej
práce 2023**

pri príležitosti Memoriálu prof. Šoltésa

Bratislava 2023

Zborník abstraktov
z medzinárodnej vedeckej konferencie
„Aktuálne problémy sociálnej práce 2023
pri príležitosti Memoriálu prof. Šoltésa“

Nové Zámky 2023

Názov:

Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie "Aktuálne problémy sociálnej práce 2023" pri príležitosti Memoriálu prof. Šoltésa konanej 31.3.2023 v Nových Zámkoch.

Organizované v spolupráci s: OZ Centrum pre aktívne vzdelávanie a rozvoj osobnosti

Vedecká rada:

doc. PhDr. Pavel Bryndzák, PhD.
doc. Katarína Bundzelová, PhD.
PhDr. Zuzana Budayová, PhD.
Prof. doc. Lucia Ludvigh Cintulová, PhD.
doc. PhDr. Anna Pavlovičová, PhD.
prof. Ing. Mgr. Libuša Radková, PhD.
doc. PhDr. Zuzana Vitálová, CSc.

Organizačný výbor:

prof. doc. Lucia Ludvigh Cintulová, PhD.
prof. Ing. Mgr. Libuša Radková, PhD.
Mgr. Sabína Brédová

Zostavovatelia: Lucia Ludvigh Cintulová, Sabína Brédová

Vydavateľstvo: Centrum pre aktívne vzdelávanie a rozvoj osobnosti, 2023.

Náklad: 150 ks

Vydanie: druhé

Rok vydania: 2023

Autori príspevkov abstraktov berú na vedomie dôsledky porušenia autorských práv a nesú plnú zodpovednosť za obsahovú stránku textu a dodržanie citačných i autorských noriem a pravidiel, tiež sú zodpovední za jazykovú správnosť zverejneného textu.

e-ISBN 978-80-570-4863-3

PREDHOVOR

Medzinárodná vedecká konferencia „Aktuálne problémy sociálnej práce 2023“ sa konala pod záštitou Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, dňa 31.3.2023, ktorú svojou veľkorysťou a odbornosťou zaštitili rektor univerzity Dr.h.c. prof. MUDr. Juraj Benca, PhD., MPH. Cieľom konferencie bolo poukázať na meniacu sa spoločnosť, v ktorej sa vynárajú nové sociálne, spoločenské problémy a globálne otázky spojené s trendami vývoja modernej spoločnosti.

Medzinárodná vedecká konferencia sa konala pri príležitosti výročia úmrtia známeho slovenského lekára a profesora Ladislava Šoltésa, ktorý sa svojím aktívnym životom zaslúžil o rozvoj nielen akademickej pôdy, predovšetkým na Trnavskej univerzite, ale aj svojou praxou prinášal odborné vedomosti do sveta medicíny i sociálnej práce. Bol budovateľom mostov medzi sociálnou prácou a zdravotníctvom. Tento muž bol skutočne výnimočný - vždy dokázal svojimi slovami iných povzbudiť aj v tých najťažších chvíľach, keď sa zdalo, že už nevládzu vydržať ďalej. Aj keď sám trpel, nenechal sa zlomiť a bol pre iných oporou. Vďaka nemu boli každá bolesť a rana, ktorú život priniesol, znesiteľnejšie. V tichu a modlitbách si stále spomíname na tohto skvelého človeka, ktorý nám vyslal posolstvo o dôležitosti konania skutkov s čistým svedomím, v láske a odpúšťaní, a o potrebe vzájomnej pomoci.

Konanie Medzinárodnej vedeckej konferencie poskytlo jedinečnú možnosť na vzájomnú výmenu vedeckých a odborných poznatkov z rôznych oblastí, ako sú sociálna práca, zdravotníctvo, psychológia, edukácia a vysoké školstvo. Táto konferencia ponúkla pohľad na aktuálne problémy súčasnosti v týchto oblastiach.

Vedecká rada a organizačný výbor

OBSAH

SOCIÁLNE PROBLÉMY DETÍ A MLÁDEŽE A ICH VPLYV NA VZDELÁVANIE A MIMOŠKOLSKÚ ČINNOSŤ

Dárius Štrba..... - 1 -

VÝZNAM KOMUNIKÁCIE S AGRESÍVNÝM KLIENTOM

Anita Jonaš Mišić, Anna Bérešová - 3 -

PARADIGMA DEZISTENCIE – STRUČNÝ PREHĽAD TEÓRIE

Tomáš Banás - 4 -

KOMUNITNÁ PRÁCA V SAMOSPRÁVACH

Monika Deseut..... - 5 -

PREVENCIA PÁDOV V SENIORSKEJ POPULÁCIÍ

Eva Ďurinová, Michaela Šimonová, Monika Labudová, Ján Mašán, Silvia Golská - 7 -

DUŠEVNÁ HYGIENA SESTIER NA OPERAČNÝCH SÁLACH..... - 8 -

Zito Peter, Chandogová Katarína, Libová Ľubica.....**Chyba! Záložka nie je definovaná.**

ASPEKTY PREPUSTENIA STARŠIEHO PACIENTA Z ÚSTAVNEJ STAROSTLIVOSTI

Ivanková Viera, Belovičová Mária - 11 -

POSKYTOVANIE PSYCHOTERAPIE- 12 -NA SLOVENSKU

Marianna Kapustová - 14 -

ASPEKTY A ÚPRAVA PROCESU OSVOJENIA

Simona Miháliková**Chyba! Záložka nie je definovaná.**

SPIRITUALITA V SOCIÁLNEJ A PALIATÍVNEJ STAROSTLIVOSTI- 17 -

Vladimír Noga..... - 17 -

ŽIVOT V SOCIÁLNYCH ZARIADENIACH

Eva Póda..... - 18 -

VÝZNAM A HODNOTA RODINY

René Rác - 20 -

SOCIÁLNE DETERMINANTY A CHRONICKÉ SRDCOVÉ ZLYHÁVANIE

Richard Didič - 22 -

ĽUDSKO-PRÁVNE ASPEKTY SOCIÁLNEJ POSUDKOVEJ ČINNOSTI- 24 -

Mária Szegfűová - 25 -

FAKTORY DETERMINUJÚCE KARDIOVASKULÁRNE OCHORENIA

Jana Šulcová, Anna Murgová..... - 28 -

MOTIVOVANIE KLIENTOV SOCIÁLNEJ PRÁCE

Jana Žáková, Stanislav Špánik - 29 -

VYBRANÉ ASPEKTY DETERMINUJÚCE SOCIÁLNE POĽNOHOSPODÁRSTVO

Andrea Súlovcová- 31 -

STIGMATIZÁCIA UŽÍVATEĽOV DROG

Sabína Brédová - 34 -

VÝSKYT A FORMY NÁSILIA NA SLOVENSKU

Lívia Johanová -35-

Autori:

Dárius Štrba

Anita Jonaš Mišić, Anna Bérešová,

Tomáš Banás,

Monika Dessuet,

Eva Ďurinová, Michaela Šimonová, Monika Labudová, Ján Mašán, Silvia Golská,

Zito Peter, Chandogová Katarína, Libová Ľubica,

Ivanková Viera, Belovičová Mária,

Marianna Kapustová,

Simona Miháliková,

Vladimír Noga,

Eva Póda,

René Rác,

Richard Didič,

Mária Szegfüová,

Jana Šulcová, Anna Murgová,

Jana Žáková, Stanislav Špánik,

Andrea Súlovcová,

Sabína Brédová,

Lívia Johanová,

SOCIÁLNE PROBLÉMY DETÍ A MLÁDEŽE A ICH VPLYV NA VZDELÁVANIE A MIMOŠKOLSKÚ ČINNOSŤ

Dárius Štrba

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, Slovensko

ABSTRAKT

Úvod. Zámerom príspevku je zmapovať aktuálnu situáciu v oblasti školskej sociálnej práce v kontexte jej nadväznosti a pokračovania pri výchove počas mimoškolských voľnočasových aktivitách. Hlavným cieľom výskumu je identifikovať súčasné sociálne problémy detí a mládeže, ktoré majú negatívny vplyv na ich školskú a mimoškolskú úspešnosť, ich celkový intelektuálny, emocionálny a sociálny rozvoj.

Jadro. Zber dát sme uskutočnili prostredníctvom kvantitatívneho výskumu, do ktorého sme zapojili 10 základných škôl, tri stredné školy a jedno školské zariadenie.

Záver. Na základe spracovania dostupných informácií o danej téme a na základe výsledkov výskumu chceme navrhnúť opatrenia a odporúčania za účelom podpory riešenia sociálnych problémov detí a mládeže, podpory programom prevencie vzniku sociálnych problémov a tvorby vhodného prostredia pre všetky deti a mládež ohrozené zmapovanými sociálnymi problémami.

Kľúčové slová: Sociálny problém. Školská sociálna práca. Mimoškolská sociálna práca.

SOCIAL PROBLEMS OF CHILDREN AND YOUTH AND THEIR IMPACT ON EDUCATION AND EXTRACURRICULAR ACTIVITIES

Dárius Štrba

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Aims. The aim of the paper is to map the current situation in the field of school social work in the context of its continuity and continuation in education during extracurricular leisure activities. The main aim of the research is to identify current social problems of children and youth that have a negative impact on their school and extracurricular success, their overall intellectual, emotional and social development.

Core. We collected data through quantitative research involving 10 primary schools, three secondary schools and one school facility.

Conclusion. Based on the processing of available information on the topic and on the results of the research, we want to propose measures and recommendations in order to support the

solution of social problems of children and youth, support the prevention of social problems and the creation of a suitable environment for all children and youth at risk of mapped social problems.

Keywords: Social problem. School social work. Extracurricular social work.

VÝZNAM KOMUNIKÁCIE S AGRESÍVNÝM KLIENTOM

Anita Jonaš Mišić, Anna Bérešová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

ABSTRAKT

Obsah práce je orientovaný na problematiku práce s agresívnym klientom sociálnej práce, ktorý je užívateľom peňažnej sociálnej pomoci. V systéme sociálnej ochrany v Srbsku sa počíta s rôznymi druhmi materiálnej podpory. Žiadateľ o finančnú sociálnu pomoc musí spĺňať určité zákonom predpísané náležitosti. Sociálni pracovníci sa pri svojej práci často stretávajú s agresívnymi klientmi sociálnej práce. Agresia pramení z individuálnych faktorov, kontextových faktorov alebo rizikových faktorov v klientovej anamnéze. Prijemcom peňažnej sociálnej pomoci je nezamestnaná osoba, ktorá čelí ekonomickým, sociálnym a zdravotným deficitom. V príspevku sme sa zaoberali dôležitosťou komunikácie s touto špecifickou skupinou klientov, ako aj kompetenciou sociálnych pracovníkov, ich vedomosťami a komunikačnými schopnosťami. Súčasťou našej práce je aj asertivita ako naučené správanie a asertívna komunikácia. Asertívnou komunikáciou si sociálny pracovník zachováva sebaúctu a realizuje svoje práva pri súčasnom rešpektovaní partnera.

Kľúčové slová. peňažná sociálna pomoc, agresívny klient, komunikácia, asertívna komunikácia

SIGNIFICANCE OF COMMUNICATION IN SOCIAL WORK WITH AN AGGRESSIVE CLIENT

Anita Jonaš Mišić, Anna Bérešová

St. Elisabeth University of Health and Social work, SK

ABSTRAKT

The content of the work is oriented towards the problem of working with an aggressive client of social work who is a beneficiary of social cash assistance. In the social protection system in Serbia, different types of material support are foreseen. The applicant for financial social assistance must meet certain requirements prescribed by law. In their work, social workers often encounter aggressive social work clients. Aggression stems from individual factors, contextual factors, or risk factors in the client's history. A beneficiary of cash social assistance is an unemployed person who faces economic, social and health deficits. In the paper, we looked at the importance of communication with this specific group of clients, as well as the competence of social workers, their knowledge and communication skills. Assertiveness as a learned behavior and assertive communication are also part of our work. Through assertive communication, the social worker maintains self-respect and realizes his rights while simultaneously respecting the interlocutor.

Keywords. cash social assistance, aggressive client, communication, assertive communication

DEZISTENCIA V MEDZISEKTOROVOM ODBORE

Mgr. Tomáš Banás

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

V odbornej literatúre zameranej na prácu s páchatel'mi trestnej činnosti existuje množstvo paradigiem a teórií, ktorých snahou je vysvetliť prečo dochádza k páchaniu trestnej činnosti.

Paradigma dezistencie – paradigma upustenia/prerušenia páchania trestnej činnosti uchopuje prezentovanú problematiku z opačného konca t. j. snaží sa vysvetliť prečo dochádza k jej ukončeniu alebo prerušeniu zo strany páchatel'a. Doterajšie výskumy a získané poznatky v tejto oblasti i keď nie úplne jednoznačne dokázali identifikovať prvky a procesy, ktoré napomáhajú jedincovi s jeho začlenením do spoločnosti.

Výskum spojený s dezistenciou pomáha odborníkom podieľajúcim sa na nastavení trestnej politiky alebo priamo pracujúcim s páchatel'mi trestnej činnosti lepšie pochopiť ich individuálne potreby, motiváciu ustúpiť od páchania trestnej činnosti a faktory ovplyvňujúce vytrvať v tomto procese.

Kľúčové slová. Dezistencia. Proces dezistencie. Stupne dezistencie. Faktory dezistencie.

THE DESISTENCE IN INTERDISCIPLINARY AREA

Mgr. Tomáš Banás

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

In the professional literature focused on working with offenders, there are a number of paradigms and theories that aim to explain the reasons for committing criminal activity.

The paradigm of desistance – the paradigm of abandoning/interrupting the commission of criminal activity grasps the presented issue from the opposite end i.e. j. the reason for its termination or interruption by the offender is explained. Previous research and knowledge gained in this area, although not completely unambiguous, have been able to identify elements and processes that help individuals with their integration into society.

Research associated with the desistance of an expert participates in the setting of criminal policy or those working directly with criminals to better understand their individual needs, motivation to stop committing crimes and factors affecting persistence in this process.

Key words. Desistance. Process of desistance. Stages of desistance. Factors of desistance.

KOMUNITNÁ PRÁCA V SAMOSPRÁVE

Monika Dessuet

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Pandémia COVID-19 výrazne zasiahla mnohé oblasti sociálnej práce. Jednou z najviac zasiahnutých oblastí bola práve komunitná práca. Tento príspevok popisuje, ako sa zmenila dnešná komunitná práca s ohľadom na pandémiu.

Jadro. Zameriavame sa na komunitnú prácu so sociálne vylúčenými, pretože sa jej venujeme už niekoľko rokov. Metódou porovnávania sme určili rozdiely vo výkone komunitnej sociálnej práce v neziskovej organizácii Spokojnosť v pandemickom a popandemickom období. Metódou pozorovania sme popísali rozdiely, ktoré sa prejavili u komunity, s ktorou pracujeme počas týchto dvoch období.

Záver. Zatiaľ čo počas pandémie sme boli nútení využívať len individuálne formy sociálnej práce s členmi komunity, dnes nám je už umožnený návrat k tradičným skupinovým formám práce s komunitou. Podoba skupinových foriem práce i podoba komunity sa však vplyvom pandémie zmenila. A preto čelíme novým výzvam, ako čo najlepšie vykonávať svoje poslanie.

Kľúčové slová: Komunitná práca. Sociálna práca. COVID-19.

COMMUNITY WORK IN THE MUNICIPALITY

PhDr. Monika Dessuet

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Aims. The COVID-19 pandemic has significantly affected many areas of social work. Community work was one of the most affected areas. This post describes how today's community work has changed in light of the pandemic.

Core. We focus on community work with the socially excluded, as we have been doing it for several years. Using the method of comparison, we determined the differences in the performance of community social work in the non-profit organization "Spokojnosť" in the pandemic and post-pandemic period. We used the method of observation to describe the differences that appeared in the community we work with during these two periods.

Conclusion. While during the pandemic we were forced to use only individual forms of social work with community members, today we are already allowed to return to traditional group forms of work with the community. However, the shape of group forms of work and the shape of the community have changed due to the impact of the pandemic. And that's why we face new challenges, how to carry out our mission as best as possible.

Keywords. Community work. Social work. COVID-19.

PREVENCIA PÁDOV V SENIORSKEJ POPULÁCII

Eva Ďurinová, Michaela Šimonová, Monika Labudová, Ján Mašán, Silvia Golská

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety,
Fakulta zdravotníckych vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

ABSTRAKT

Úvod. Úspešnosť aktívneho starnutia je podmienená zdravotným stavom človeka. Kvalitu života seniorskej populácie a jej nezávislosť môžu negatívne ovplyvňovať pády. Súčasťou involučného procesu je pokles vnímania vlastného tela (propriocepcia), jeho polohy a pohybu. Znižujú sa koordinačné a kondičné schopnosti, svalová sila, zhoršuje sa posturálna stabilita. Nie všetkým pádom sa dá predísť, ale preventívne programy a vhodne zvolené individuálne stratégie môžu znížiť riziko pádu, ale aj jeho následky a pozitívne ovplyvňovať parametre pohybového aparátu ako napr. svalovú silu či stabilitu.

Jadro. Primárna prevencia pádov a porúch mobility spočíva v pravidelnej fyzickej aktivite. Cieľom nášho experimentu bolo vytvorenie pohybového intervenčného programu zameraného na prevenciu, zníženie rizika pádov a posúdenie jeho vplyvu na vybrané parametre pohybového aparátu (posturálnu stabilitu a rovnováhu, svalovú silu flexorov, extenzorov kolenného kĺbu ako aj flexorov a extenzorov členkového kĺbu pri rôznej rýchlosti otáčania) v skupine seniorov. Programu sa zúčastnilo 30 probandov seniorského veku v rozmedzí 72 - 86 rokov, žijúcich v domácom prostredí a schopných samostatnej chôdze. Skupinku tvorili maximálne štyria seniori, ktorí sa zúčastňovali daného pohybového tréningu dvakrát týždenne celkovo v dĺžke päť týždňov. Pohybový tréning trval dve hodiny a delil sa na dve časti. Prvá časť (60 min.) sa uskutočňovala na prístrojoch značky Biodex System 3 a Biodex Balance System SD, ktorými sme zároveň testovali vybrané vstupné i výstupné parametre pohybového aparátu, a druhá časť ako skupinové cvičenie v miestnosti na rôznych stanovištiach, kde sme zamerali na nácvik statickej a dynamickej rovnováhy.

Záver. Našou prácou sme v praxi overili účinky a vplyv intervenčného pohybového tréningu na vybrané parametre pohybového aparátu v seniorskej populácii. Zistili sme štatistickú významnosť, ktorá poukazuje na zlepšenie jednotlivých sledovaných parametrov a účinnosť daného pohybového programu v súvislosti s prevenciou pádov a znižovaním ich rizika. Vhodne zvolená a pravidelne vykonávaná pohybová aktivita by sa mala stať súčasťou života všetkých seniorov, pretože pomáha udržať funkčnosť pohybového aparátu a tým prispieva k zlepšeniu jednotlivých parametrov ako posturálna stabilita, rovnováha, k zvýšeniu flexibility a rozsahu pohybu, predchádza úbytku svalovej hmoty a sily. Následne s tým sa zlepšuje psychický stav, zvyšuje sebaistoť a kvalita života seniorov.

Kľúčové slová. Senior. Prevencia pádov. Pohybový program. Parametre pohybového aparátu.

THE PREVENTION OF FALLS AMONG THE ELDERLY

Eva Ďurinová, Michaela Šimonová, Monika Labudová, Ján Mašán, Silvia Golská

St. Elisabeth University of Health and social work, Bratislava

The Faculty of Health Sciences, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava

ABSTRACT

Introduction. The success of active aging depends on a person's state of health. Falls can negatively affect the quality of life of the senior population and their independence. Part of the involution process is a decrease in the perception of one's own body (proprioception), its position and movement. Coordination and conditioning abilities, muscle strength, and postural stability deteriorate. Not all falls can be prevented, but preventive programs and appropriately chosen individual strategies can reduce the risk of falling, as well as its consequences, and positively influence the parameters of the musculoskeletal system, such as muscle strength and stability.

Core. The primary prevention of falls and mobility disorders consists in regular physical activity. The goal of our experiment was to create a movement intervention program aimed at prevention, reducing the risk of falls and assessing its impact on selected parameters of the locomotor apparatus (postural stability and balance, muscle strength of the flexors, extensors of the knee joint as well as the flexors and extensors of the ankle joint at different speeds of rotation) group of seniors. The program was attended by 30 probands aged between 72 and 86, living at home and able to walk independently. The group consisted of a maximum of four seniors who participated in the exercise training twice a week for a total of five weeks. Movement training lasted two hours and was divided into two parts. The first part (60 min.) was carried out on Biodex System 3 and Biodex Balance System SD devices, with which we simultaneously tested selected input and output parameters of the musculoskeletal system, and the second part as a group exercise in a room at various stations, where we focused on training static and dynamic balance.

Conclusion. Through our work, we verified in practice the effects and influence of interventional movement training on selected parameters of the musculoskeletal system in the senior population. We found statistical significance, which points to the improvement of individual monitored parameters and the effectiveness of the exercise program in connection with the prevention of falls and the reduction of their risk. Appropriately chosen and regularly performed physical activity should become part of the life of all seniors, because it helps to maintain the functionality of the musculoskeletal system and thereby contributes to the improvement of individual parameters such as postural stability, balance, to increase flexibility and range of motion, and prevents the loss of muscle mass and strength. Subsequently, this improves the psychological state, increases the self-sufficiency and quality of life of seniors.

Key words. Senior, Prevention of falls, Movement program, Locomotor parameters

DUŠEVNÁ HYGIENA SESTIER NA OPERAČNÝCH SÁLACH

Zito Peter, Chandogová Katarína, Koprdová Ľubica

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety Bratislava n.o. Katedra
ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce sv. Ladislava Nové Zámky, doktorand

ABSTRAKT

Cieľ. Naším cieľom bolo popísať spánkové návyky a problémy so spánkom v populácii sestier pracujúcich na operačných sálach.

Metodika. Použili sme metódy získavania nových faktov, ako východiskové metódy pre získanie relevantných údajov o skúmanej problematike. Išlo o štandardizovaný Pittsburgh SleepQuality Index (PSQI – slovenská verzia). Pittsburgh SleepQuality Index je dotazník s vlastným hodnotením, ktorý hodnotil kvalitu a poruchy spánku v časovom intervale 1 mesiaca. Na vyhodnotenie niektorých položiek sme použili Likertovu škálu pre výpočet aritmetického priemeru.

Vzorka. Výskumnú vzorku tvorili sestry (n=99), zaradujúcimi kritériami bolo poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti na oddelení operačných sál v SR, ochota spolupracovať.

Výsledky. Zistili sme rozdiely v subjektívnej kvalite spánku medzi sestrami, vzájomné vzťahy medzi dĺžkou spánku a dennou dysfunkciou. Zaevidovali sme rozdiel medzi dĺžkou spánku medzi sestrami, ale bez významnej odlišnosti v dĺžke zaspávania.

Záver. K odporúčaniam sme navrhli povzbudzovať a edukovať sestry o dôležitosti hygieny spánku, ktorá má vplyv na kvalitu života a tiež na pracovný výkon sestier.

Kľúčové slová. Spánok. Sestra. Duševná hygiena. Ošetrovateľská starostlivosť.

Kontakt

PhDr. Peter Zito

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave n. o.

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce sv. Ladislava v Nových Zámkoch, Slovenská 11/A, 940
94 Nové Zámky

peterzito3@gmail.com

MENTAL HYGIENE OF NURSES IN OPERATING ROOMS

Zito Peter, Chandogová Katarína, Ľubica Koprdová

¹University of Health and Social Work St.Elizabeth Bratislava n.o., Department of Nursing,
Faculty of Health and Social Work St.Ladislava Nové Zámky, PhD student

ABSTRACT

Objective. Our objective was to describe sleep habits and sleep problems in a population of nurses working in operating rooms.

Methology. We used methods of obtaining new facts as starting methods for obtaining relevant data on the subject under investigation. It was a standardized Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI – Slovak version). The Pittsburgh Sleep Quality Index is a self-report questionnaire that assessed sleep quality and disturbances over a 1-month time interval. To evaluate some items, we used a Likert scale to calculate the arithmetic mean.

Sample. The research sample consisted of nurses (n=99). The inclusion criteria were the provision of nursing care in the operating room department in the Slovak Republic, willingness to cooperate. Results: We found differences in the subjective quality of sleep between nurses, interrelationships between sleep duration and daytime dysfunction. We recorded a difference between the length of sleep between the nurses, but no significant difference in the length of falling asleep.

Conclusion. In addition to the recommendations, we suggested encouraging and educating nurses about the importance of sleep hygiene, which has an impact on the quality of life and also on nurses' work performance.

Keywords. Sleep. Nurs. Mental hygiene. Nursing care.

Contact

PhDr. Peter Zito

University of Health and Social Work St.Elizabeth Bratislava n.o., Department of Nursing,
Faculty of Health and Social Work St. Ladislava Nové Zámky

Slovenská 11/A,

940 94 Nové Zámky

peterzito3@gmail.com

ASPEKTY PREPUSTENIA STARŠIEHO PACIENTA Z ÚSTAVNEJ STAROSTLIVOSTI

Ivanková Viera, Belovičová Mária

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

Slovenska zdravotnícka univerzita Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Nárast počtu starších ľudí vo veku 65 a viac rokov v kombinácii s celkovým starnutím populácie ovplyvňuje nielen rodiny ale aj systémy zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb. Starší ľudia majú komplexné potreby, ktoré presahujú rámec toho, čo bežne poskytuje systém zdravotnej starostlivosti.

Jadro. Kritickým bodom pre staršieho pacienta je prepustenie z nemocnice, keď sa prijímajú rozhodnutia, ktoré môžu ovplyvniť zvyšok jeho života. Plánovanie prepustenia je za tých najlepších okolností náročná úloha, pretože s tým súvisí špecifický súbor potrieb starostlivosti, vrátane potreby interakcie s rezidenčnými zariadeniami starostlivosti o seniorov a opatrovateľmi, ktorí majú zodpovednosť za pacienta po prepustení z nemocnice. Základným prvkom takejto interdisciplinárnej starostlivosti o staršieho pacienta je holistická perspektíva starostlivosti, ktorá zahŕňa riešenie klinických/medicínskych, ako aj širších determinantov zdravia. Práve táto perspektíva dáva sestrám a sociálnym pracovníkom legitímne postavenie pri starostlivosti a plánovaní ďalšej starostlivosti o staršieho pacienta. Význam tejto spolupráce je kľúčový u pacientov s komplexnými a chronickými stavmi, u ktorých sa preferuje inštitucionalizovaná dlhodobá starostlivosť ak starší ľudia čelia klesajúcej autonómii alebo z dôvodu viacerých súbežných chronických stavov. Táto dôležitosť narastá, keď pacienti s komplexnými potrebami prechádzajú z jedného kontextu starostlivosti do druhého. Zatiaľ čo lekári, sestry, špecialisti a ďalší sú kľúčoví pre podporu fyzických potrieb pacienta, zdravotnícky sociálny pracovník pomáha v zákulisí s pacientmi a rodinami, aby zabezpečil, že majú zdroje, ktoré potrebujú na vyliečenie, alebo sa môžu podieľať na plánovaní prepustenia a vybavovaní rôznych iných služieb, ktoré podporujú pacientov počas ich zotavovania.

Záver. Ošetrovateľstvo a sociálna práca sú multidisciplinárne pomáhajúce profesie, ktorých činnosť často nadväzuje na seba a vzájomne sa podmieňuje. Naším príspevkom chceme poukázať na organickú spätosť oboch povolání pre určitú skupinu našich starších pacientov a prínos interdisciplinárnej spolupráce v starostlivosti o pacienta/klienta v zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Kľúčové slová. Starší pacient. Plánovanie prepustenia. Ošetrovateľstvo. Sociálna práca. Interdisciplinárna spolupráca.

THE ASPECTS OF DISCHARGE OF AN ELDERLY PATIENT FROM CONSTITUTIONAL CARE

Ivanková Viera, Belovičová Mária

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Introduction. The increase in the number of elderly people aged 65 and over combined with the overall aging of the population affects not only families but also health care and social service systems. Older people have complex needs that go beyond what is normally provided by the health care system.

The core. Discharge from the hospital is a critical point for the elderly patient when decisions are made that may affect the rest of their life. Discharge planning is a challenging task in the best of circumstances because it involves a specific set of care needs, including the need to interact with residential aged care facilities and carers who have responsibility for the patient after hospital discharge. An essential element of such interdisciplinary care for the elderly patient is a holistic perspective of care that includes addressing clinical/medical as well as broader determinants of health. It is this perspective that gives nurses and social workers a legitimate position in the care and planning of further care for the elderly patient. The importance of this collaboration is crucial for patients with complex and chronic conditions, for whom institutionalized long-term care is preferred, and for older people facing declining autonomy or due to multiple concurrent chronic conditions. This importance increases when patients with complex needs move from one context of care to another. While doctors, nurses, specialists, and others are key to supporting a patient's physical needs, a health social worker helps behind the scenes with patients and families to ensure they have the resources they need to heal, or to participate in discharge planning and handling various other services that support patients during their recovery.

Conclusion. Nursing and social work are multidisciplinary helping professions, the activities of which often follow each other and condition each other. With our contribution, we want to point out the organic connection of both professions for a certain group of our elderly patients and the benefit of interdisciplinary cooperation in patient/client care in health and social care.

Key words. Elderly patient. Discharge planning. Nursing. Social work. Interdisciplinary cooperation.

POSKYTOVANIE PSYCHOTERAPIE NA SLOVENSKU

Marianna Kapustová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Ciele. Cieľom príspevku je zhrnúť a predstaviť psychoterapiu, význam a dôležitosť výkonu psychoterapie v sociálnej práci. Poukážeme najmä na problematiku jej legislatívneho rámca a dopadov v aplikačnej praxi. Následne zmapujeme legislatívne uchopenie psychoterapie mimo zdravotníctva vo vybraných krajinách Európskej únie. Príspevok tak môže byť inšpiráciou najmä v súvislosti so situáciou, kedy narastá potreba pre legislatívne ukotvenie psychoterapie na Slovensku.

Metódy. Prostredníctvom rozboru právnych predpisov v súvislosti so sociálnou prácou a psychoterapiou a prostredníctvom komparácie s legislatívou vybraných európskych štátov sme dospeli k niekoľkým limitom súvisiacich s uplatnením sociálneho pracovníka v poskytovaní psychoterapie na Slovensku.

Výsledky. V príspevku bola venovaná pozornosť prehľadnému zhrnutiu psychoterapie a predstavenie aktuálneho postavenia psychoterapie na Slovensku a vo vybraných štátoch Európskej únie. Indikovali sme limity v legislatívnej úprave psychoterapie, ktorá momentálne nemá ukotvenie v zákone. Definuje ju len nižší právny predpis, ktorým je Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12422/2010 - OL zo 17. septembra 2010, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra v znení neskorších predpisov. Celé toto vymedzenie je súčasťou zdravotníckej legislatívy, čím sme potvrdili absenciu legislatívnej úpravy vymedzujúcej psychoterapiu mimo rezort zdravotníctva, čo vedie k dopadom v aplikačnej praxi – či už v súvislosti so psychoterapeutmi alebo klientmi/pacientmi psychoterapeutov.

Diskusia. V aplikačnej praxi môžeme vidieť dopad nejednoznačnosti definície a poskytovania psychoterapie. Ak má človek problém a potrebuje psychoterapiu, je ťažké aby sa zorientoval, kto je oprávnený psychoterapiu vykonávať. Dnes je množstvo ľudí ktorí sa venujú duševnému zdraviu, sebarozvoju, koučingu či iným technikám a niekedy si ich laici môžu zameniť aj so psychoterapeutmi.

Záver. V minulosti bola psychoterapia vnímaná skôr ako súčasť zdravotníctva, najmä psychiatrie alebo psychológie. Dodnes v by sme našli v odbornej obci názory, že psychoterapia by mala byť vykonávaná len lekármi alebo psychológmi, čím sa zachováva kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Dokazuje to aj fakt, že dnes vyštuduje psychoterapiu sociálny pracovník v rovnakom rozsahu a obsahu ako liečebný pedagóg či logopéd, no napriek tomu ju nemôže oficiálne poskytovať. Je nevyhnutné, aby sa tento jav vyriešil k spokojnosti všetkých subjektov – rezortu zdravotníctva, sociálnych pracovníkov a samozrejme príjemcov psychoterapie.

Kľúčové slová. Sociálny pracovník. Psychoterapia mimo zdravotníctva. Legislatíva. Zdravotníctvo.

Literatúra:

FISCHER, O., MILFAIT, R. 2010. Etika pre sociálnu prácu. Praha: Jabok. 2010. ISBN 978-80-904137-8-8.

PTÁČEK, R. - PEMOVÁ, T. 2012. Forenzní sociální práce a její význam pro praxi. In Právo a rodina : rodina, manželství, děti a mládež, dědictví. ISSN 1212-866X, 2012, roč.13, č.8, s. 1-5.

GREENE, R. R. 2017. Human Behavior Theory and Social Work Practice: Modern Applications of Social Work. New Jersey: Transaction Publisher.

GRAJCAROVÁ L, 2020. Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2020. Duševné zdravie a verejné financie.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2006. Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v Slovenskej republike. ISBN: ISBN 978-80-968133-3-9.

MOJTOVÁ, M., Sociálna práca v zdravotníctve. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2008. ISBN 978-80-89271-45-0.

MOJTOVÁ, M. – SEDLÁROVÁ, K. - ŠRANK, M. 2013. Klinický sociálny pracovník. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2013. 263 s. ISBN 978-80-558-0269-5.

KOLUMPKOVÁ, Michaela. Zákonná regulácia psychoterapie vo svete. [online]. Praha, 2014 [cit. 2023-02-15], s. 35. Písomná práca III. Univerzita Karlova v Prahe, Filozofická fakulta, Katedra psychológie. 2014. Dostupné z: <http://www.psychoterapeuti.cz/archiv/40-zakonna-regulace-psychoterapie-ve-svete-2>

ŠLOSÁR, D. a kol., 2017. Teórie sociálnej práce a vybrané klientské skupiny. Košice: UPJŠ v Košiciach. ISBN 978-80-8152-577-3.

Bundesministerium Sociales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenenschutz. Dostupný na: (<https://einrichtungen.ehealth.gv.at>)

Rakúsko. Zákon o psychoterapii č. 114/1999, v znení neskorších. In: rechtsinformationssystem des bundes [právny informačný systém]. [cit. 26. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/G>

Nemecko. Zákon o povolani psychologický psychoterapeut a psychoterapeut pre deti a dorast v znení neskorších predpisov. In: Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz.

Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12422/2010 - OL zo 17. septembra 2010, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra v znení neskorších predpisov;

Výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 96/2004 Sb. o podmienkach získavania a uznávania spôsobilosti k výkonu nelekárskych zdravotníckych povolaní a k výkonu činností súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Časopis Humanita Plus. Číslo 1. 2021. https://www.shr.sk/download/archiv/humanitaplus/PLUS1_2021.pdf

Slovenská akadémia vied. Koronavírus zasiahol duševné zdravie mladých: hlásia viac depresí a úzkostí. [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z : https://www.sav.sk/index.php?doc=services-news&source_no=20&news_no=8928.

THE PROVISION OF PSYCHOTHERAPY IN SLOVAKIA

Marianna Kapustová

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Aims. The aim of the paper is to summarize and present psychotherapy, the meaning and importance of psychotherapy in social work. In particular, we will point out the issue of its legislative framework and impacts in application practice. We will map the legislative grasp of psychotherapy outside the healthcare sector in selected countries of the European Union. An Article can thus be an inspiration, especially in connection with the situation where the need for legislative regulation of psychotherapy in Slovakia is growing.

Methods. Through the analysis of legal regulations in connection with social work and psychotherapy and through comparison with the legislation of selected European states, we have come to several limits related to the application of a social worker in the provision of psychotherapy in Slovakia

Results. In the article, we paid attention to a clear summary of psychotherapy and presentation of the current status of psychotherapy in Slovakia and in selected countries of the European Union. We have indicated the limits in the legislative regulation of psychotherapy, which is currently not legal support in law. It is defined only by a lower legal regulation, which is Edict of the Ministry of Health of the Slovak Republic no. 12422/2010 - OL of September 17, 2010, establishing minimum standards for specialization study programs, minimum standards for certification study programs and minimum standards for continuous education study programs and their structure as amended. This entire definition is part of the health legislation, which confirmed the absence of legislation defining psychotherapy outside the health department, which leads to impacts in application practice - whether in connection with psychotherapists or clients/patients of psychotherapists.

Discussion. In application practice, we can see the impact of the ambiguity of the definition and provision of psychotherapy. If a person has a problem and needs psychotherapy, it is difficult for him to find out who is authorized to perform psychotherapy. Today, there are many people who are dedicated to mental health, self-development, coaching or other techniques, and sometimes laymen can confuse them with psychotherapists.

Conclusion. In the past, psychotherapy was seen more as a part of healthcare, especially psychiatry or psychology. To this day, we would find opinions in the professional community that psychotherapy should only be performed by doctors or psychologists, which preserves the quality of the health care provided. This is also proven by the fact that today a social worker graduates in psychotherapy to the same extent and content as a therapeutic pedagogue or a speech therapist, but despite this, he cannot officially provide it. It is essential that this phenomenon be resolved to the satisfaction of all subjects – the health department, social workers and, of course, the recipients of psychotherapy.

Keywords. Social worker. Psychotherapy outside of healthcare. Legislation. Healthcare.

References:

FISCHER, O., MILFAIT, R. 2010. Etika pre sociálnu prácu. Praha: Jabok.2010. ISBN 978-80-904137-8-8.

PTÁČEK, R. - PEMOVÁ, T. 2012. Forenzní sociální práce a její význam pro praxi. In Právo a rodina : rodina, manželství, děti a mládež, dědictví. ISSN 1212-866X, 2012, roč. 13, č. 8, s. 1-5.

GREENE, R. R. 2017. Human Behavior Theory and Social Work Practice: Modern Applications of Social Work. New Jersey: Transaction Publisher.

GRAJCAROVÁ L, 2020. Ministerstvo financií Slovenskej republiky. 2020. Duševné zdravie a verejné financie.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2006. Vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov v Slovenskej republike. ISBN: ISBN 978-80-968133-3-9.

MOJTOVÁ, M., Sociálna práca v zdravotníctve. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2008. ISBN 978-80-89271-45-0.

MOJTOVÁ, M. – SEDLÁROVÁ, K. - ŠRANK, M. 2013. Klinický sociálny pracovník. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2013. 263 s. ISBN 978-80-558-0269-5.

KOLUMPKOVÁ, Michaela. Zákonná regulácia psychoterapie vo svete. [online]. Praha, 2014 [cit. 2023-02-15], s. 35. Písomná práca III. Univerzita Karlova v Prahe, Filozofická fakulta, Katedra psychológie. 2014. Dostupné z: <http://www.psychoterapeuti.cz/archiv/40-zakonna-regulace-psychoterapie-ve-svete-2>

ŠLOSÁR, D. a kol., 2017. Teórie sociálnej práce a vybrané klientské skupiny. Košice: UPJŠ v Košiciach. ISBN 978-80-8152-577-3.

Bundesministerium Sociales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenenschutz. Dostupný na: (<https://einrichtungen.ehealth.gv.at>)

Rakúsko. *Zákon o psychoterapii č. 114/1999, v znení neskorších.* In: rechtsinformationssystem des bundes [právny informačný systém]. [cit. 26. 6. 2020]. Dostupné z:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011158>

Nemecko. Zákon o povolání psychologický psychoterapeut a psychoterapeut pre deti a dorast v znení neskorších predpisov. In: Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz.

Výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12422/2010 - OL zo 17. septembra 2010, ktorým sa ustanovujú minimálne štandardy pre špecializačné študijné programy, minimálne štandardy pre certifikačné študijné programy a minimálne štandardy pre študijné programy sústavného vzdelávania a ich štruktúra v znení neskorších predpisov;

Výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno - technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

Nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov;

Zákon č. 96/2004 Sb. o podmienkach získavania a uznávania spôsobilosti k výkonu nelekárskych zdravotníckych povolání a k výkonu činností súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Časopis Humanita Plus. Číslo 1. 2021. https://www.shr.sk/download/archiv/humanitaplus/PLUS1_2021.pdf

Slovenská akadémia vied. Koronavírus zasiahol duševné zdravie mladých: hlásia viac depresí a úzkostí. [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z : https://www.sav.sk/index.php?doc=services-news&source_no=20&news_no=8928.

ASPEKTY A ÚPRAVA PROCESU OSVOJENIA

Simona Miháliková

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

ABSTRAKT

Príspevok vyzdvihuje proces adopcie, od jeho začiatku, legislatívne vymedzenie, čo možno od procesu až po samotné ukončenie procesu očakávať. Osvojenie ako jedna z foriem náhradnej rodinnej starostlivosti prichádza do úvahy vtedy, keď biologickí rodičia nie sú ochotní alebo schopní postarať sa o maloleté dieťa. Naším cieľom bolo poukázať na adopčný proces v Slovenskej republike. Adoptívni rodičia čelia mnohým problémom a úskaliam procesu adopcie od momentu rozhodnutia o adoptcii, cez proces až po finalizáciu adopcie. Zámerom príspevku bolo poukázať na dĺžku procesu, jeho dopad na rodiny, ktoré si želajú adoptovať maloleté dieťa alebo maloleté deti.

Kľúčové slová. adopcia, pestúnska starostlivosť, maloleté dieťa

ASPECTS AND MODIFICATION OF THE ADOPTION PROCESS

Simona Miháliková

St. Elisabeth University of Health and Social work

ABSTRACT

The paper highlights the adoption process, from its beginning, the legislative definition, what can be expected from the process to the actual completion of the process. Adoption as one of the forms of foster family care comes into consideration when the biological parents are unwilling or unable to take care of the minor child. Our aim was to highlight the adoption process in the Slovak Republic. Adoptive parents are faced with many problems and pitfalls of the adoption process from the moment of the adoption decision, through the process to the finalization of the adoption. The intention of the paper was to highlight the length of the process, its impact on families wishing to adopt a minor child or minor children.

Key words. adoption, foster care, minor child

SPIRITUALITA V SOCIÁLNEJ A PALIATÍVNEJ STAROSTLIVOSTI

Vladimír Noga

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Michalovce, SK

ABSTRAKT

Úvod. Spiritualita predstavuje dôležitú oblasť života človeka, a preto ju nemožno považovať za parciálnu, menej dôležitú ako fyzické zdravie. Je kľúčovým východiskom a môže sa stať každodennou súčasťou života pacienta/ klienta.

Jadro. Príspevok poukazuje na človeka v jeho celistvosti, cez trichotómiu - telo, duša a duch. Osoby v hospicovej/paliatívnej starostlivosti a osoby umiestnené v zariadeniach sociálnych služieb zažívajú rôzne problemové situácie. Takými problémami sú narušené životné funkcie a často trpia rôznymi vážnymi ochoreniami. Preto môžu pociťovať stres, nepokoj, zmeny nálad a iné. Pre tieto osoby je spiritualita nevyhnutnou potrebou. Zo spirituality môžu čerpať vnútornú silu nielen klienti a pacienti, ale i samotný zdravotníci a sociálni pracovníci, ktorí sa neraz boria s rôznymi problémami.

Záver. Je na kňazovi, ale aj zodpovedných pracovníkoch sociálnych a zdravotníckych služieb, aby satureovali pacientom/ klientom prístup k duchovným potrebám. Saturácia duchovných potrieb si vyžaduje holistický, teda celostný a systematický prístup. Zároveň môže byť spiritualita vhodným nástrojom pre riešenie rôznych problémov i u personálu, ktorý poskytuje danú starostlivosť.

Kľúčové slová. Spiritualita. Sociálna práca. Klient. Pacient

SPIRITUALITY IN SOCIAL AND PALLIATIVE CARE

Vladimír Noga

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Introduction. Spirituality represents an important area of a person's life, and therefore it cannot be considered partial, less important than physical health. It is a key starting point and can become a daily part of the patient's/client's life

Core. The article points to a person in his entirety, through the trichotomy - body, soul and spirit. Persons in hospice/palliative care and persons placed in social service facilities experience various problem situations. Vital functions are impaired by such problems and they often suffer from various serious diseases. Therefore, they may feel stress, restlessness, mood swings and others. For these persons, spirituality is an essential need. Not only clients and patients can draw inner strength from spirituality, but also health professionals and social workers themselves, who often struggle with various problems

Conclusion. It is up to the priest, but also responsible workers of social and health services, to saturate patients/clients with access to spiritual needs. Saturation of spiritual needs requires a holistic, that is, a comprehensive and systematic approach. At the same time, spirituality can be a suitable tool for solving various problems even for the personnel who provide the given care.

Key words. Spirituality. Social work. The client. Patient

ŽIVOT V SOCIÁLNYCH ZARIADENIACH

LIFE IN SOCIAL HOMES

Eva Póda

student PhD., St. Ladislav University of Health and social work,

Nové Zámky, Slovakia

ABSTRACT

In the study we deal with the activities in social homes in Slovakia. The activities contribute to overcoming loneliness. Mental health is very important in old age. The results of the survey can be used in social homes and retirement clubs.

The goals of the research to determine what activities the elderly do and that help them overcome loneliness. The activities promote a good state of mind. The second goal was to find out the satisfaction of clients with their stay in social homes.

Methods. observation, personal interview with 250 clients, own experience, questionnaire, literature review. Respondents were 70-90 years old, men and women. We asked 130 women and 120 men.

The place: Trnava region in Slovakia

Research time: April 2022-October 2022

Results: Microsoft Excel, Word.

Results. The majority of those people /80%/ positively evaluated the equipment of the old people's home. A pleasant family atmosphere is important for 75% respondents. 95% of the clients said that they were taken care of conscientiously and the nurses organized activities every day. There are many cultural programs, as well as individual and group sessions. For the elderly, students from the local school sing, dance, play the piano and the guitar once a month. The atmosphere is always very good. The students make coffee and tea for the elderly at this time. 80% of the residents listen to the radio and watch TV every day. 53% of the elderly also go to the cinema and to the theater. In winter they really like walking in the afternoon /78%/. The majority /80%/ of the elderly go on trips, go to the beach and eat ice cream in summer. These events are a great experience for them. There are elderly people who see poorly /20%/. For the visually impaired, the sisters read a piece of news from the world or a book. 75% of the elderly like to clean, wash dishes and water flowers. In this way the elderly person doesn't feel superfluous. According to the elderly /95%/ they regularly celebrate name days, birthdays and wedding anniversaries. The highlight of every event is a cake and the many photos that are a lasting memory. The photographs decorate the walls in the social home. A star guest comes to the social home once a year. The elderly /100%/ are really looking forward to this surprise.

Other activities:

-group games-/61%/ for example: chess, cards,

-creative handcrafts /39%/-for New Year,Carnival,Womens Day,Easter,Christmas,Santa Claus,winter and summer.

80% of the residents here exercise and do breathing and Pilates exercises every week.Physiotherapists help them.

Key words.social home,alone,old age,employment,satisfaction

Summary

In a well -managed social home every elderly person blossoms and develops.87% of clients are satisfied with the environment,food,care and activities.

„Useful activity stimulates activity and life affirmation“- the elderly people wrote.

Contact

Eva Póda

poda.evads@gmail.com

VÝZNAM A HODNOTA RODINY

René Rác

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Rodina je základ spoločnosti v celej zemi. Základní jednotkou jsou rodiče skládající se z role matky a otce. V dnešní době je přijatelné, že roli rodičů nemusí zastávat pouze muž a žena, ale společnost je nakloněna i k výchově stejného pohlaví rodičů. Avšak nejdůležitější je zájem dítěte a jeho zdravý vývoj. Přesto je mnoho rodičů, kteří si ve výchově svých dětí neumí dát rady a aplikují poznatky, které získali v době svého dětství. Ne vždy tyto poznatky mohou být dobře nastaveny a jejich aplikace na výchovu může vést k ohrožení zdravého vývoje dítěte. Nástroje sociální práce pracují s rodinami, které jsou ohrožené. Konkrétně sociální právní ochrana dětí pracuje s rodinami a dětmi, aby nedocházelo k ohrožení vývoje nezletilého. Velmi nelehká profese sociálních pracovníků a sociální kurátorů je součástí sociální práce. Častokrát tyto profesionálové musí ze své pozice rozhodovat a zdárně uvážit, zda se jedná o dítě ohrožené, které může zůstat v rodině a to v případě udělení preventivních opatření a nebo zda je nutný zásah ústavní péče. V práci se zaměřujeme na systém rodinné výchovy a její vývoj. Cílem je poukázat na možnosti případných negativních situací, kde je nutný zásah sociálního pracovníka oddělení sociální právní ochrany dětí a mládeže.

Klíčová slova. Rodina. Typy rodin. Výchova. Dítě. Zanedbávání. Syndrom CAN.

THE IMPORTANCE AND VALUE OF THE FAMILY

René Rác

University of Health and Social Work St. Elizabeth, Bratislava, SK

ABSTRACT

The family is the foundation of society throughout the country. The basic unit is the parents consisting of the role of mother and father. Nowadays, it is acceptable that the role of parents does not have to be played only by a man and a woman, but society is also inclined to raise same-sex parents. However, the most important thing is the child's interest and his healthy development. Nevertheless, there are many parents who do not know how to give advice when raising their children and apply the knowledge they acquired during their childhood. These findings may not always be well set, and their application to education may lead to endangering the healthy development of the child. Social work tools work with families who are at risk. Specifically, the social legal protection of children works with families and children so that the development of minors is not jeopardized. The very difficult profession of social workers and social curators is part of social work. Often, these professionals have to decide from their position and successfully consider whether it is a child at risk who can remain in the family if

preventive measures are taken or whether the intervention of institutional care is necessary. In our work, we focus on the system of family education and its development. The goal is to point out the possibility of potential negative situations where the intervention of a social worker from the Department of Social Legal Protection of Children and Youth is necessary.

Keywords. Family. Types of families. Upbringing. Child. Neglect. CAN syndrome.

SOCIÁLNE DETERMINANTY A CHRONICKÉ SRDCOVÉ ZLYHÁVANIE

Richard Didič

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Leeming et al. (2014) poukazujú na prepojenie medzi stupňom kardiovaskulárneho zlyhávania a sociálnymi determinantami a psychologickými aspektami daného ochorenia. Pacienti s chronickým srdcovým zlyhávaním sú významne ovplyvňovaní prístupom zo strany profesionálov oblasti medicíny, sociálnej práce a opatrovateľskej služby.

Jadro. Výskumy poukazujú na významné prepojenie sociálnych determinantov a klinickým stupňom chronického srdcového zlyhávania a rovnako vyjadrujú štatisticky signifikantný vzťah medzi závažnosťou ochorenia, stupňom úzkosti a pocitom osamelosti. Významnú úlohu zohráva aj finančný status pacienta a prítomnosť alebo neprítomnosť príbuzných, ktorí sa aktívne starajú a prejavujú záujem o svojho blízkeho člena rodiny.

Záver. Odporúčame, aby na základe našich zistení lekári, rodinní príslušníci, sociálni pracovníci a opatrovatelia upravili svoju spoluprácu s cieľom zlepšiť kvalitu života pacientov so srdcovým zlyhaním.

Kľúčové slová. Chronické srdcové zlyhávanie, primárna zdravotná starostlivosť, sociálna práca v zdravotníctve.

Referencie:

1. Leeming A, Murray SA, Kendall M. The impact of advanced heart failure on social, psychological and existential aspects and personhood. *European Journal of Cardiovascular Nursing*. 2014;13(2):162-167. doi:[10.1177/1474515114520771](https://doi.org/10.1177/1474515114520771)
2. Hamilton M. The assessment of anxiety states by rating. *Br J Med Psychol* 1959; 32:50–55.
3. RIMARČÍK, M. 2007. Štatistika pre prax. Vydané vlastným nákladom. 200 s. ISBN 978-80-969813-1-1.

SOCIAL DETERMINANTS AND CHRONIC HEART FAILURE

Richard Didič

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Introduction. Leeming et al. (2014) indicate that cardiovascular disease's social determinants and psychological aspects are related to the degree of cardiovascular failure. There is a significant impact on patients' quality of life with chronic heart failure due to the approach taken by medical, social work and caregiver professionals.

Core. Researchers have shown a relationship between social determinants and the clinical severity of chronic heart failure, as well as a statistically significant relationship between the severity of the disease, the degree of anxiety, and the feeling of loneliness. In addition, the patient's financial situation and the presence or absence of close relatives who actively care for and show interest in their close family members play an essential role.

Conclusion. To improve the quality of life for patients with heart failure, physicians, family members, social workers, and caregivers need to adjust their collaborative efforts.

Key words. chronic heart failure, primary health care, social work in healthcare

References:

1. Leeming A, Murray SA, Kendall M. The impact of advanced heart failure on social, psychological and existential aspects and personhood. *European Journal of Cardiovascular Nursing*. 2014;13(2):162-167. doi:[10.1177/1474515114520771](https://doi.org/10.1177/1474515114520771)
2. Hamilton M. The assessment of anxiety states by rating. *Br J Med Psychol* 1959; 32:50–55.
3. RIMARČÍK, M. 2007. Štatistika pre prax. Vydané vlastným nákladom. 200 s. ISBN 978-80-969813-1-1.

ĽUDSKO-PRÁVNE ASPEKTY SOCIÁLNEJ POSUDKOVEJ ČINNOSTI

Mária Szegfüová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

Univerzita Komenského - Právnická fakulta, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Ľudské práva a slobody hrajú dôležitú rolu v mnohých oblastiach sociálnej práce, výnimkou nie je ani sociálna posudková činnosť. Správne orgány majú prezentovať základné hodnoty a princípy, ktoré sú obsiahnuté v medzinárodných ľudsko-právnych dokumentoch. Ich záväznosť a prednosť vyplýva priamo z Ústavy Slovenskej republiky.

Jadro. Súčasná sociálna práca vychádza z ľudsko-právneho prístupu, kľúčovú úlohu hrajú základné hodnoty ako ľudská dôstojnosť, solidarita, sociálna spravodlivosť. Posudková činnosť znamená komplexný proces, ktorý zahŕňa lekársku/zdravotnú a sociálnu posudkovú činnosť v rámci ktorej majú byť zohľadnené všetky aspekty, ktoré prispievajú k podpore sociálnej integrácie posudzovanej osoby. Preto je potrebné klásť dôraz na kvalitu tejto činnosti, ktorej základom má byť holistický prístup, teda zaobchádzanie s každým človekom ako s celostnou bytosťou. Výsledok procesu posudzovania má značný vplyv na ďalšie spoločenské uplatnenie posudzovanej osoby a závisí od toho aj kvalita jej života. Základným dokumentom, z čoho má vychádzať aj sociálna posudková činnosť je Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý bol ratifikovaný Slovenskou republikou v roku 2010, dodnes však chýba jeho priama aplikácia v praxi. Cieľom zjednotenia sociálnej posudkovej činnosti je vytvoriť efektívnejší systém, ktorý zahŕňa oblasť kompenzačných príspevkov a sociálnych služieb.

Záver. Súčasný systém vyžaduje určité reformy, je však otáznosť, či táto zmena bude dostatočná k tomu, aby došlo k zvýšeniu kvality posudkovej činnosti, či dopomôže k tomu, aby príspevky a služby boli adresné a či tieto zmeny budú stačiť k spravodlivému posudzovaniu.

Kľúčové slová. Posudková činnosť. Ľudské práva. Nezávislý život. Hodnoty. Inklúzia.

Použitá literatúra/references:

HETTEŠ, M. 2015. Ľudské práva a sociálna ochrana v sociálnej práci. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2015. 242 s. ISBN 978-80-8132-128-3.

REPKOVÁ, K. Sociálna posudková činnosť. 2022. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2022. 132 s. ISBN: 978-80-7138-179-2.

Contact adress:

PhDr. Bc. Mária Szegfüová - doktorandka

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

Nám. 1. Mája č.1, 810 00 Bratislava.

Univerzita Komenského Bratislava - študentka práva

E-mail autora: maria.szegfuova@gmail.com

HUMAN RIGHTS AND ITS ASPECTS OF SOCIAL ASSESSMENT ACTIVITY

Mária Szegfüová

University of Health and Social Work St. Elizabeth, Bratislava, SK

Comenius University - Faculty of Law, Bratislava, SK

ABSTRACT

Introduction. Human rights and freedoms play an important role in many areas of social work, and social assessment is no exception. Administrative bodies should present basic values and principles that are included in international human rights documents. Their binding nature and priority directly from the Constitution of the Slovak Republic.

Core. Contemporary social work is based on a human-legal approach, fundamental values such as human dignity, solidarity, and social value play a key role. Assessment activity means a complex process that includes medical/health and social assessment activity in which all aspects that support the social integration of the assessed person are concerned. Therefore, it is necessary to emphasize the quality of this activity, the basis of which should be a holistic approach, i.e. treating each person as a whole being. The result of the assessment process has a significant impact on the social application of the person and the quality of his life depends on it. The Convention on the Rights of Persons with Disabilities, which was ratified by the Slovak Republic in 2010, is the basic document on which social assessment activities should be based, but its direct application in practice is still lacking. The aim of the unification of social assessment activity is a more effective system that includes the area of compensation contributions and social services.

Conclusion. The current system requires certain reforms, but it is questionable whether this change will be sufficient to increase the quality of the appraisal activity, whether it will help the contributions to be assessed and the services to be addressed, and whether these changes will be enough to be fair.

Keywords. Assessment activity. Human rights. Independent life. Values. Inclusion.

References:

HETTEŠ, M. 2015. Ľudské práva a sociálna ochrana v sociálnej práci. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2015. 242 s. ISBN 978-80-8132-128-3.

REPKOVÁ, K. Sociálna posudková činnosť. 2022. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2022. 132 s. ISBN: 978-80-7138-179-2.

Contact adress:

PhDr. Bc. Mária Szegfüová - PhD student

University of Health and Social Work St. Elizabeth

Nám. 1. Mája 1, 810 00 Bratislava.

Comenius University Bratislava - law student

Author's email: maria.szegfuova@gmail.com

FAKTORY DETERMINUJÚCE KARDIOVASKULÁRNE OCHORENIA

Jana Šulcová, Anna Murgová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava

Ústav sociálnych vied a zdravotníctva bl. P. P. Gojdiča a

V. Hopku, Spišská Nová Ves – Prešov

ABSTRAKT

Úvod. Množiac sa dôkazy potvrdzujú, že expozícia chronickým, každodenným stresom alebo silnou psychologickou traumou zvyšujú riziko vzniku kardiovaskulárneho ochorenia, ale tiež aj úmrtia na neho. Kardiovaskulárne ochorenia sú úzko spojené predovšetkým s depresívnymi poruchami, úzkostnými poruchami všeobecne, traumatickým stresom, tiež u chronicky prítomnej úzkosti a expozícii každodenným stresom. Na vzájomnom spojení sa podieľajú aj faktory biologické, kde je najnovšie v pozornosti skúmaný podiel nízkoaktívneho zápalu a pôsobenie cytokínov, ako aj behaviorálnych faktorov, ktoré sa týkajú fyzickej aktivity, skladby stravy a adherencie k liečbe.

Jadro. Psychický stav jednotlivca ovplyvňuje jeho telesné zdravie. Hlavne v kardiógii je najviac skúmaná oblasť prepojenia tela a duše. V posledných rokoch boli prevedené veľké epidemiologické štúdie, ale aj rada menších štúdií a pozorovaní, ktoré konštatujú obojstrannú previazanosť kardiovaskulárnych ochorení s radou psychických porúch, vrátane depresívnej poruchy, pôsobenia chronického stresu, postraumatickej stresovej poruchy a úzkostných porúch. Množstvo štúdií boli prevedené za účelom prevencie alebo zmierenia dopadu psychickej komorbidity na kardiovaskulárne zdravie jednotlivcov, pretože mortalita na kardiovaskulárne choroby patrí medzi hlavné príčiny úmrtí. Aj sestra by sa mala zapojiť do prevencie pôsobenia stresu na pacienta a zaradiť prevenciu a vyhľadávanie pacientov s rizikom do každodennej praxe.

Záver. Duševnú komorbiditu je vždy možné terapeuticky ovplyvňovať, ako psychofarmakami, tak psychoterapiou, alebo ich kombináciou, úpravou životného štýlu a tým zvýšiť kvalitu života chorých a prípadne tak modifikovať priebeh prítomného kardiovaskulárneho ochorenia.

Kľúčové slová. Psychosociálne faktory. Depresia. Chronický stres. Kardiovaskulárne ochorenia.

IMPACT FACTORS LEADING TO CARDIOVASCULAR DISEASES

Jana Šulcová, Anna Murgová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava.

Ústav sociálnych vied a zdravotníctva bl. P. P. Gojdiča a

V. Hopku, Spišská Nová Ves – Prešov

ABSTRACT

Introduction. Increasing evidence confirms that exposure to chronic, daily stress or severe psychological trauma increases the risk of developing cardiovascular disease, but also dying from it. Cardiovascular diseases are closely related primarily to depressive disorders, anxiety disorders in general, traumatic stress, also in chronically present anxiety and exposure to everyday stress. Biological factors are also involved in the interrelationship, where the proportion of low-active inflammation and the action of cytokines, as well as behavioral factors related to physical activity, the composition of diet and adherence to treatment, are most recently in the spotlight.

Core. The psychological state of an individual affects his physical health. Especially in cardiology, the area of connection between body and soul is most studied. In recent years, large epidemiological studies have been carried out, but also a number of smaller studies and observations that establish a two-way link between cardiovascular diseases and a number of psychological disorders, including depressive disorder, the effects of chronic stress, post-traumatic stress disorder and anxiety disorders. A number of studies have been conducted to prevent or mitigate the impact of psychological comorbidity on the cardiovascular health of individuals, since mortality from cardiovascular disease is among the leading causes of death. Also, the nurse should be involved in the prevention of the effects of stress on the patient and include the prevention and search for patients at risk in everyday practice.

Conclusion. It is always possible to influence mental comorbidity therapeutically, both by psychopharmaceuticals and by psychotherapy, or by combining them, by adjusting the lifestyle and thus increasing the quality of life of the sick and possibly modifying the course of the cardiovascular disease present.

Keywords. Psychosocial factors. Depression. Chronic stress. Cardiovascular Disease.

MOTIVOVANIE KLIENTOV SOCIÁLNEJ PRÁCE

Jana Žáková, Stanislav Špánik

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Prioritným zameraním nášho príspevku je zhodnotenie kvality života klientov sociálnej práce vo vybraných oblastiach sociálno-patologických javov. Individuálne, subjektívne vyhodnotenie kvality vlastného života a úrovne prežívania klienta predstavuje pre sociálneho pracovníka základ, od ktorého sa odvíja proces poradenstva vrátane motivovania ku konkrétnej pozitívnej zmene.

Jadro. Za účelom zberu dát sme použili integrovaný prístup v rámci časozbernej metódy (pološtruktúrovaný rozhovor v kombinácii s metódou dotazníka; zber dát sme realizovali v časovom intervale apríl 2020 - január 2023 s rovnakou vzorkou respondentov).

Záver. Súčasná spoločnosť prechádza vážnym transformačným obdobím, prejavujúcim sa ako sociálno-ekonomická kríza a kríza spoločnosti ako takej. I napriek zložitým individuálnym i celospoločenským sociálno-ekonomickým podmienkam je možné pri práci s klientom v sociálnej patológii stavať na jeho silných stránkach a aspektoch života, ktoré pre neho predstavujú podporu a stabilitu.

Kľúčové slová. motivovanie, sociálna patológia, sociálno-ekonomická kríza, klienti sociálnej práce bez domova, klienti sociálnej práce pracujúci v pouličnom sexbiznise, klienti sociálnej práce po výkone trestu odňatia slobody.

MOTIVATION OF SOCIAL WORK CLIENTS

Jana Žáková, Stanislav Špánik

University of Health and Social Work St. Elizabeth, Bratislava, SK

ABSTRACT

Introduction. The priority focus of our contribution is the evaluation of the quality of life of social work clients in selected areas of socio-pathological phenomena. For the social worker, the individual, subjective evaluation of the quality of one's own life and the level of the client's experience is the basis from which the counseling process is based, including motivation for concrete positive change.

The core. For the purpose of data collection, we used an integrated approach within the time-collection method (semi-structured interview combined with the questionnaire method; data collection was carried out in the time interval April 2020 - January 2023 with the same sample of respondents).

Conclusion. Contemporary society is going through a serious transformational period, manifested as a socio-economic crisis and a crisis of society as such. Despite complex individual and societal socio-economic conditions, when working with a client with social pathology, it is possible to build on his strengths and aspects of life that represent support and stability for him.

Key words. motivation, social pathology, socio-economic crisis, homeless social work clients, social work clients working in the street sex business, social work clients after serving a prison sentence.

VYBRANÉ ASPEKTY DETERMINUJÚCE SOCIÁLNE POĽNOHOSPODÁRSTVO

Andrea Súlovcová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Úvod. Príspevok má za cieľ predstaviť sociálne poľnohospodárstvo ako podmnožinu sociálnej ekonomiky a zároveň ako jednu z viacerých foriem fungovania sociálnych podnikov nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Sociálne poľnohospodárstvo má potenciál vytvárať pracovné miesta pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva a zároveň má možnosti ponúkať aktivity s pozitívnym dopadom pre spoločnosť. Pojem sociálne poľnohospodárstvo, bežne používaný v Európskej únii ako „social farming“, je však zatiaľ na Slovensku pomerne neznámy.

Jadro. Východiskom pre sociálne poľnohospodárstvo je pojem „green care“, ktorý vymedzuje široké spektrum takmer akýchkoľvek činností, ktoré sú štruktúrované, plánované a založené na vzájomnej interakcii človeka a prírody za účelom dosiahnutia ľudskej spokojnosti, telesného a mentálneho zdravia, a obnovu pracovných návykov. Do „green care“ patria terapeutické, pedagogické, vzdelávacie, relaxačné, sociálne, inkluzívne pracovné činnosti, ktorých podstatou je ľudský kontakt s prírodou. Sociálne poľnohospodárstvo je inovatívnym prístupom, ktorý spája multifunkčné poľnohospodárstvo s integračným zamestnávaním a sociálnymi a vzdelávacími službami na miestnej úrovni. Prispieva v rámci produkcie poľnohospodárskych výrobkov k dobru a sociálnej integrácii osôb so špecifickými potrebami a rozvoju vidieckych komunít. Prostredie sociálneho poľnohospodárstva teda otvára nové možnosti pre zdravotne a sociálne znevýhodnené osoby, ktoré v sociálnom poľnohospodárstve nájdu pracovné uplatnenie alebo môžu zmierniť dopady svojho zdravotného postihnutia alebo sociálneho znevýhodnenia. Jedná sa o cieľovú skupinu, ktorú tvoria: ľudia so zdravotným hendikepom, ľudia ohrození sociálnym vylúčením, ľudia po liečbe zo závislosti na návykových látkach, členovia marginalizovaných rómskych komunít, ľudia po prepustení z výkonu trestu, prijímatelia sociálnych služieb, vrátane seniorov, atď. Prostredie sociálneho poľnohospodárstva ponúka v rámci pracovnej integrácie zainteresovaným znevýhodneným skupinám osôb mnoho výhod. Pracovné aktivity poľnohospodárskeho charakteru sú spojené s vytváraním záväzkov a zodpovednosti za pracovné úlohy, ktoré prospievajú k zlepšeniu fyzického a duševného stavu, respektíve k zlepšeniu sociálnych podmienok danej osoby. Pravidelná práca vytvára rytmus a štruktúru, mnoho činností sa opakuje, čo dáva rôznym cieľovým skupinám možnosť orientácie v každodennom živote, navyše používanie strojov a rôznych druhov náradia zlepšuje jemnú i hrubú motoriku jedinca. V tejto súvislosti netreba opomenúť aj pozitívny vplyv kontaktu so zvieratami a rastlinami na duševný stav človeka. Práca v poľnohospodárstve má neformálny charakter, je rôznorodá, človek sa jej prostredníctvom stáva súčasťou celého pracovného a výrobného procesu.

Záver. Koncept sociálneho poľnohospodárstva má, nielen na Slovensku, veľký potenciál na riešenie situácie mnohých sociálne znevýhodnených skupín, ako aj problémov vidieka, a preto bude dôležité aký postoj k tomuto konceptu zaujmú tvorcovia politik, štátna a verejná správa, ako aj ďalšie zainteresované skupiny.

Kľúčové slová: Sociálne poľnohospodárstvo. Sociálna ekonomika. Pracovná integrácia. Znevýhodnené osoby.

SPECIFIC ASPECTS DETERMINING SOCIAL FARMING

Andrea Súlovcová

St. Elisabeth University of Health and Social Work, Bratislava, SK

ABSTRACT

Aims. The aim of the paper is to present a social agriculture as a subset of the social economy and at the same time as one of several forms of functioning of social enterprises not only in Slovakia but also in the world. Social farming has the potential to create jobs for disadvantaged groups of the population and at the same time has opportunities to offer activities with a positive impact on society. However, the term social farming, commonly used in the European Union as "social farming", is still relatively unknown in Slovakia.

Core. The starting point for social farming is the concept of "green care", which defines a wide range of almost any activities that are structured, planned and based on the interaction of man and nature in order to achieve human satisfaction, physical and mental health, and restore working habits. "Green care" includes therapeutic, pedagogical, educational, relaxation, social, inclusive work activities, the essence of which is human contact with nature. Social farming is an innovative approach that combines multifunctional agriculture with integration employment and social and educational services at local level. It contributes to the good and social integration of persons with special needs and the development of rural communities in the production of agricultural products. The environment of social farming thus opens up new opportunities for health- and socially disadvantaged people who find employment in social farming or can mitigate the effects of their disability or social disadvantage. This is the target group, which consists of: people with health disabilities, people at risk of social exclusion, people after treatment for substance abuse, members of marginalized Roma communities, people after release from prison, recipients of social services, including seniors, etc. The social farming environment offers many advantages to the disadvantaged groups involved in terms of labour integration. Work activities of an agricultural nature are associated with the creation of obligations and responsibilities for work tasks that contribute to the improvement of the physical and mental state, respectively to the improvement of the social conditions of the person concerned. Regular work creates rhythm and structure, many actions are repetitive, which gives different target groups the opportunity to orient themselves in everyday life, in

addition, the use of machines and various types of tools improves fine and gross motor skills of the individual. In this regard, the positive impact of contact with animals and plants on a person's mental state should not be overlooked. Work in agriculture has an informal character, it is diverse, and through it man becomes part of the whole working and production process.

Conclusion. The concept of social farming has, not only in Slovakia, great potential for solving the situation of many socially disadvantaged groups as well as rural problems, and therefore it will be important what attitude to this concept is taken by policy makers, state and public administration, as well as other interested groups.

Keywords: Social farming. Social economy. Work Integration. Disadvantaged persons.

STIGMATIZÁCIA UŽÍVATEĽOV DROG

Sabína Brédová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

Ciele. Cieľom príspevku je priblížiť problematiku stigmatizácie od vývoja teoretických rámcov až po prierez aktuálnym výskumom zameraným na dopady stigmatizácie na užívateľov drog.

Jadro. V jadre práce sa zaoberáme historickým vývojom konceptu stigmatizácie, kde sa opierame o poznatky najvýznamnejších sociológov, ktorí skúmali problematiku stigmatizácie. Ďalej prinesieme aktuálne poznatky z celého sveta na tému stigmatizácie v rôznych súvislostiach a napokon predstavíme dopady stigmatizácie ako závažného spoločenského javu na život užívateľov drog zo zdravotného, sociálneho, a perspektívy užívania drog.

Záver. Záver príspevku sumarizuje, prečo je stigmatizácia nebezpečná a hovorí o nevyhnutnosti skúmania tejto témy aj v našich domácich podmienkach.

Kľúčové slová. Stigmatizácia. Sebastigmatizácia. Vplyv. Užívanie drog.

STIGMATIZATION DRUG USERS

Sabína Brédová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRACT

Aims. The aim of the contribution is to approach the issue of stigmatization, from the development of theoretical frameworks to a cross-section of current research focusing on the effects of stigmatization on drug users.

Core. In the core of the work, we deal with the historical development of the concept of stigmatization, where we rely on the knowledge of the most important sociologists who investigated the issue of stigmatization. Next, we will bring up-to-date knowledge from around the world on the subject of stigmatization in various contexts, and finally, we present the effects of stigmatization as a serious social phenomenon on the lives of drug users from a health, social, and drug use perspective.

Conclusion. The conclusion of the post summarizes why stigmatization is dangerous and talks about the necessity of researching this topic in our domestic conditions as well.

Keywords. Stigmatization. Self-stigma. Impact. Drug use.

VÝSKYT A FORMY NÁSILIA NA SLOVENSKU

Lívia Johanová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Bratislava, SK

ABSTRAKT

V našom príspevku prinášame aktuálny prehľad o znepokojivom výskyte a rôznych prejavoch násilia na Slovensku - na deťoch aj dospelých, či na študentoch vysokých škôl, a to aj v online priestore, v kontexte napätej spoločenskej situácie. Nádejou na zmenu postojov, ktorá by mohla viesť k zníženiu výskytu násilia, nenávistných prejavov a diskriminácie na Slovensku je jeden z efektívnych nástrojov prevencie násilia: vzťahová a sexuálna výchova na školách. Témou vzťahovej a sexuálnej výchovy je včasné a vekovo adekvátne vzdelávanie k súhlasu, rešpektu a ľudským právam, vrátane sexuálnych a reprodukčných práv ako aj formovanie zodpovedných, zdravých a rešpektujúcich postojov. V našom príspevku si preto priblížime aj aktuálne výsledky medzinárodných výskumov týkajúce sa efektivity komplexnej sexuálnej výchovy v kontexte prevencie násilia.

Kľúčové slová: Formy násilia. Výskyt násilia. Prevencia násilia. Vzťahová a sexuálna výchova.

OCCURRENCE AND FORMS OF VIOLENCE IN SLOVAKIA

Lívia Johanová

St. Elisabeth University of Health and Social work, Bratislava, SK

ABSTRACT

In this paper, we provide an overview about an alarming occurrence of violence in Slovakia – against children and adults, as well as against university students, including in online spaces, in the context of the tense situation of our current society. The main hope for a change in attitudes, which could lead to a reduction in the incidence of violence, hate speech and discrimination in Slovakia, is one of the effective tools of violence prevention: comprehensive sexuality education in schools. The topic of comprehensive sexuality education is timely and age-appropriate education about consent, respect and human rights, including sexual and reproductive rights, as well as the formation of responsible, healthy and respectful attitudes. In this paper, we will therefore present the current results of international research regarding the effectiveness of comprehensive sexuality education in the context of violence prevention.

Keywords: Occurrence of violence. Form of violence. Prevention of violence. Comprehensive sexuality education.

**Zborník abstraktov z medzinárodnej
vedeckej konferencie
"Aktuálne problémy sociálnej
práce 2023" dňa 31.3.2023**

CONFERENCE PROCEEDINGS

Abstracts

1

**IV. medzinárodná vedecká konferencia mladých vedeckých
pracovníkov a doktorandov pri príležitosti
MEMORIÁLU prof. ŠOLTÉSA**

**realizovanej pod záštitou
Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety,
Fakulty ZaSP sv. Ladislava, NZ**

a

Centrum pre aktívne vzdelávanie a rozvoj osobnosti

**Cieľom konferencie je rozšíriť spoluprácu sektore
zdravotníctva, ošetrovatelstve, sociálnej práce a
pomáhajúcich profesií
v období sociálnych, ekonomických, spoločenských a
psychologických problémov a globalizačných tendencií v
post-pandemickom období**

**Nové Zámky, Slovakia
31.3.2023**